

skribitajn vortojn. Konklude, se la sinsekvo de literoj en certa vorto estas ĉiam same prononcata, ĝi estu akceptebla. En la ortografion tial eniras la longe kritikataj **c** kaj **z**. Antaŭ *a*, *o*, *u* do eblas skribi **k** aŭ **c** (kosmopoliti – cosmopoliti, akusative – acusative), **z** aperas ekz. en „zone”, kaj la francecaj vortoj „façade”, „nuanĉosi”, „prinĉa” enhavas eĉ **ĉ** kun diakritikaĵo. Krome estas permesata ankaŭ *y* por [i] en tipaj vortoj kiel „symptome”. La fonetika principo evidente leziĝas jam ĉe la vorto „orthographic” (kontraŭ la antaŭa „fonetik”), kie krom la fina *-c* staras digrafoj *th* por [t] kaj *ph* por [f]. En „Plubonisat Novial” aperas apud la verboformo **sal** ankaŭ **ve** (tu ve visita les), en imperfekto **ved** (lo diktet ke lo ved veni), antaŭ la sufikso **-iv-** estas uzata **-t-**, samkiel antaŭ la sufikso **-ion-e**, se la baza vorto finiĝas je *-a*, *-i*, *-o* (afirmativ, demonstrativ, signifikativ). Apud la sufikso **-er-e** uzatas **-tor-e** (diktatore, kolaboratore, elevatore, transformatore) kaj la Esperanta sufikso **-il-** malaperas.

Novial havas plurajn elementojn komunajn kun *Ido*. La distingo de genroj helpe de finaĵoj *-e*, *-o*, *-a* donas grandajn eblojn al la rekta derivado kaj orientigas la sistemon al aprioraj principoj. Aliflanke, certa libereco en vortfarado kaj multeco da afiksoj kun simila signifo (*-ere*, *-iste*, *-tore*) ebligas kreadon de sinonimoj, kio estas direktiĝo al la naturalismo, same kiel pluralo je *-s* kaj uzado de helpverboj. Jen komparo far James Chandler (<http://interlanguages.net/comp2.html>):

Ido

Tre poka vorti es bezonata por explikar pro quo London, cent yari de nun, esos tre simila a quale ol es nun, o prefere, nam me mustas glitar aden profetala pasinto, pro quo London, kande mea naraco komencas, esis tre simila a quale ol esis dum ta enviindiinda dii kande me ankore vivis. La kauzo povas asertesar per un frazo. La homi absolute perdis fido pri revolucioni. Omna revolucioni esas doktrinala – quala la franca, o ta qua introduktis kristanismo. Nam sequas de komuna raciono ke on ne povas renversar omna existanta kozi, kustumi, e kompromisi, ecepte se on kredas ulo exter li, ulo pozitiva e deala. Or, Anglia, dum ica yarcento, perdis omna kredo pri ico. Ol kredis kozo nomizita Evoluciono. Ed ol dicis, „Omna teoriala chanji finis per sango ed enoyo. Se ni chanjus ni mustus chanjar lente e sekure, quale l'animali. La revolucioni di naturo es le sola sucesoza.” (De „La Napoleon di Notting Hill” da G. K. Chesterton.)

Novial

Tre poki vordes es besonat por tu explika pro quum London, sent yares fro nun, ve es tre simil a kalim lu es nun, o preferim, den me mus glida en profetal pasatum, pro quum London, kand men naratione komensa, esed tre simil a kalim lu esed durant ti enviindi dies kand me ankore vivad. Li kause pove bli aserte per un satse. Li homes absolutim perdad fido pri revolutiones. Omni revolutiones es doktrinal – kom li fransi, o ti kel introduktet kristanisme. Den seku fro komun ratione ke on non pove renversa omni existanti koses, kustomes, e kompromises, exept si on kreda kelkum exter lus, kelkum positiv e deal. Or, Anglia, durant disi sekle, perdad omni kredo pri disum. Lu kredad kose nomat Evolutione. E lu diktet „Omni teorial chanjos ha fina per sange e enoyo. Si nus vud chanja nus vud mus chanja lentim e sekurim, kom li animales. Li revolutiones de nature es li sol suksesosis..” (Fro „Li Napoleon de Notting Hill” da G. K. Chesterton.)

(Traduko: Tre malmultaj vortoj estas bezonataj por klarigi, kial Londono, post cent jaroj, estos tre simila al tia, kia ĝi estas nun, aŭ, prefere, mi devas gliti en profetan pasintekon, ĉar Londono, kiam komenciĝas mia rakonto, estis tre simila al tiu, kia ĝi estis dum tiuj enviindaj tagoj kiam mi ankoraŭ vivis. La kaŭzo povas esti asertita per unu frazo. La homoj absolute perdis fidon en revoluciojn. Ĉiuj revolucioj estas doktrinecaj – kiel la